

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Sžo/52/2014
Identifikačné číslo spisu:	1013200749
Dátum vydania rozhodnutia:	28.10.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1013200749.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Ing. Q. V., Q. I., B., zastúpeného JUDr. Miloslavom Šimkovičom, konateľom a advokátom, advokátskej kancelárie AK MS, s.r.o., so sídlom Galandova 3, Bratislava, proti žalovanému: Okresný úrad Bratislava, odbor výstavby a bytovej politiky, Lamačská cesta 8, Bratislava (predtým Obvodný úrad Bratislava, odbor výstavby a bytovej politiky, Lamačská cesta 8, Bratislava) za účasti: 1/ Ing. F. O., A. X, B., 2/ PaedDr. V. O., A. X, B., 3/ Ing. M. V., Q. I., B., 4/ F. V., Q. I., B., 5/ T. V., Q. I., B., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Obvodného úradu Bratislava (právneho predchodcu žalovaného) č. A/2013/901/MRV z 05. marca 2013, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 1S 102/2013-51 z 27. marca 2014, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 102/2013-51 z 27. marca 2014 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Bratislave (ďalej v texte rozhodnutia len „krajský súd“ alebo „prvostupňový súd“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia Obvodného úradu Bratislava (právneho predchodcu žalovaného) č. A/2013/901/MRV z 05.03.2013, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie stavebného úradu - Mestskej časti Bratislava - Ružinov č. SÚ/CS3066/2012/14/AZA-10 z 24.07.2012, ktorým podľa § 88 ods. 1 písm. b/, § 88a ods. 2, § 88a ods. 6 písm. a/ a § 90 ods. 2 a 3 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“) bolo žalobcovi ako stavebníkovi nariadené odstránenie stavby: prízemného skeletu plánovanej stavby „Jednoduchá stavba - Rodinný dom“ (názov podľa podaného ohlásenia jednoduchej stavby zo dňa 31.08.2011),

miesto stavby: parcela registra „C“ KN č. 171/4, kat. úz. J., uvedenej na LV č. XXXX, druh stavby: novostavba, účel: bytová budova - bývanie.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že podľa krajského súdu je nesporné, že žalobca podaním z 31.08.2011 stavebnému úradu ohlásil jednoduchú stavbu - rodinný dom. Následne stavebný úrad vyzval žalobcu listom z 26.09.2011, aby podanie - ohlásenie jednoduchkej stavby doplnil o právoplatné územné rozhodnutie, pretože v zmysle ust. § 55 ods. 2 písm. a/ stavebného zákona, ohlásenie stavebnému úradu postačí pri jednoduchej stavbe, ak tak určil stavebný úrad v územnom rozhodnutí (zásielka sa vrátila s poznámkou, neprevzatá v odbernej lehote). Krajský súd mal preukázané, že žalobca na základe uvedenej výzvy stavebného úradu, ktorá sa vrátila s poznámkou neprevzatá v odbernej lehote, svoje podanie - ohlásenie jednoduchkej stavby z 31.08.2011 o právoplatné územné rozhodnutie nedoplnil.

Žalobca aj napriek tomu, že stavebný úrad nevydal oznámenie, že proti uskutočneniu stavby nemá námietky (§ 57 ods. 2 stavebného zákona), začal uskutočňovať stavbu, čo vyplýva z vykonaného štátneho stavebného dohľadu zo dňa 06.10.2011 (na parcele č. 171/4 sa nachádza neidentifikovateľná stavba). Štátny stavebný dohľad preto vyzval žalobcu, aby zastavil stavebné práce a odstránil nepovolenú stenu na jestvujúcom oplotení. Z ďalšieho štátneho stavebného dohľadu zo dňa 28.10.2011 bolo zistené, že žalobca pokračoval v stavebnej činnosti. Stavebný úrad preto rozhodnutím č. SÚ/CS15856/2011/2/Mad/Zar zo dňa 28.10.2011 podľa § 102 ods. 2 stavebného zákona rozhodol o zastavení stavby a žalobcu vyzval, aby pozastavil stavebné práce. Krajský stavebný úrad rozhodnutie z 28.10.2011 potvrdil.

S námietkou žalobcu, že stavebný úrad mal posudzovať jeho žiadosť z 31.08.2011 v spojení s podaním z 09.12.2011 podľa obsahu, sa krajský súd nestotožnil. Rodinný dom je bytovou budovou, ktorá je v zmysle ust. § 139b ods. 1 písm. a/ stavebného zákona jednoduchou stavbou, len ak má maximálne 300m² zastavanej plochy, jedno nadzemné podlažie, môže mať aj jedno podzemné podlažie a podkrovie. Pri povolení takejto jednoduchkej stavby postačí ohlásenie stavebnému úradu len v prípade, ak tak určil stavebný úrad v územnom rozhodnutí podľa § 39a ods. 5 stavebného zákona, čo vyplýva z ust. § 55 ods. 2 písm. a/ stavebného zákona. Podľa názoru krajského súdu stavebný úrad postupoval v danej veci v súlade so zákonom, keď vyzval stavebníka (listom zo dňa 26.09.2011) na predloženie právoplatného územného rozhodnutia k ohláseniu predmetnej stavby. Žalobca požadované územné rozhodnutie nepredložil a stavebný úrad následne nevydal oznámenie v zmysle ust. § 57 ods. 2 stavebného zákona, že proti uskutočneniu stavby nemá námietky. Žalobca preto postupoval v rozpore s ust. § 57 ods. 2 stavebného zákona, keď začal uskutočňovať stavebné práce na predmetnej ohlásenej stavbe rodinného domu bez oznámenia (opatrenia) stavebného úradu. Aj ohlásené stavebné práce môže stavebník - žalobca uskutočňovať len na základe písomného oznámenia stavebného úradu, že voči uskutočneniu ohlásenej stavby nemá námietky.

Podľa názoru krajského súdu stavebný úrad postupoval správne, keď po zistení, že žalobca uskutočňuje nepovolenú stavbu, začal z vlastného podnetu konanie o dodatočnom povolení stavby (ust. § 88a ods. 1 stavebného zákona) a vyzval žalobcu (výzvou zo dňa 24.11.2011), aby predložil žiadosť o dodatočné povolenie stavby a doklady o tom, že dodatočné povolenie nie je v rozpore s verejnými záujmami chránenými stavebným zákonom, najmä s cieľmi a zámermi územného plánovania. Podľa doručenky založenej v administratívnom spise žalobca výzvu z 24.11.2011 osobne prevzal. S námietkou, že na doručenke nie je jeho podpis, a preto mu výzva nebola doručená, sa súd nestotožnil, pretože žalobca na výzvu reagoval listom zo dňa 09.12.2011, v ktorom uviedol, že mu bola výzva doručená a že všetky doklady už predložil. Aj z ďalších podaní žalobcu vyplýva, že žalobca ani nemienil predložiť už skôr požadované územné rozhodnutie a žiadosť o dodatočné povolenie stavby. Vo všetkých písomnostiach uvádzal, že správny orgán mal všetky doklady k dispozícii a stavebný úrad má konať na základe jeho žiadosti z 31.08.2011 - ohlásenia jednoduchkej stavby - rodinný dom na pozemku parcelné č. 171/4, vedený Správou katastra pre hl. mesto SR na LV č. XXXX v k.ú. J.. Z administratívneho spisu krajský súd nezistil, že by žalobca stavebnému úradu predložil požadované územné rozhodnutie, žiadosť o dodatočné stavebné povolenie a podklady preukazujúce, že stavbu je možné dodatočne povoliť a nebude v rozpore s verejnými záujmami. Stavebný úrad preto postupoval správne, keď začal konanie o

odstránení stavby z vlastného podnetu.

S námietkou žalobcu, že konanie o odstránení stavby a aj rozhodnutie o odstránení stavby nemá právny základ, pretože konanie o dodatočnom povolení nebolo ukončené a malo byť zastavené, sa krajský súd nestotožnil z dôvodu, že ust. § 88a ods. 2 a 6 stavebného zákona stanovuje postup stavebného úradu v prípade, ak stavebník v určenej lehote nepredloží požadované doklady, alebo ak sa na ich podklade preukáže rozpor stavby s verejným záujmom, alebo ak nepredloží žiadosť o dodatočné povolenie stavby. Podľa názoru krajského súdu prvostupňový správny orgán postupoval správne, keď v súlade s ust. § 88a ods. 2 a 6 stavebného zákona nariadil odstránenie stavby uskutočnenej žalobcom. Zastavenie konania v danom prípade by nemalo oporu v zákone, pretože žalobca nepovolene realizoval stavbu.

Krajský súd sa nestotožnil ani s námietkou žalobcu, že stavebný úrad mu mal poskytnúť pomoc a poučenie, pretože ak by žalobca rešpektoval jednotlivé výzvy stavebného úradu, ktoré boli náležité zdôvodnené, mohol žalobca predísť danému stavu a vydaniu napadnutého rozhodnutia.

Podľa názoru krajského súdu výrok prvostupňového rozhodnutia je dostatočne určitý, aby v prípade výkonu rozhodnutia bol aj vykonateľný. Stavba, odstránenie ktorej bolo nariadené, bola dostatočne presne vymedzená, špecifikovaná a jej opis je určitý a jednoznačný, nie je možné ju zameniť s inými stavbami stojacimi na pozemku, na ktorom je nariadené aj odstránenie stavby v zmysle prvostupňového rozhodnutia.

Krajský súd sa nestotožnil ani s ďalšími námietkami žalobcu, že rozhodnutia sú neodôvodnené. Žalovaný sa v napadnutom rozhodnutí vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní, vyjadril sa k upovedomeniu účastníkov v konaní o dodatočnom povolení stavby, k doručovaniu výziev žalobcovi, ako aj k výkonu štátneho stavebného dohľadu a aj k nečinnosti žalobcu. Žalobca podľa názoru súdu odignoroval výzvy stavebného úradu, k predmetným výzvam sa aj vyjadroval, že nič nedoloží, pretože stavebný úrad má všetky podklady k dispozícii. Žalobcovi ako účastníkovi konania nič nebránilo vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sú podkladom napadnutého rozhodnutia a aj k námietkam Ing. O..

Krajský súd v Bratislave konštatoval, že vychádzajúc z vyššie citovaných zákonných ustanovení a z predloženej písomnej dokumentácie žalovaného, po preskúmaní zákonnosti rozhodnutí a postupu správneho orgánu v medziach žaloby dospel k záveru, že správne orgány oboch stupňov riadne zistili skutkový stav veci. Žalovaný správny orgán sa riadne vysporiadal so všetkými dôvodmi uvedenými žalobcom v odvolaní, správne vyhodnotil skutkový a právny stav a vec správne právne posúdil. Prvostupňový súd nezistil žiadnu vadu, ktorá by mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého oznámenia, a preto súd žalobu zamietol.

II.

Proti rozsudku krajského súdu v zákonnej lehote podal prostredníctvom právneho zástupcu žalobca v celom rozsahu odvolanie (podaním z 15.05.2014). Rozsudok súdu prvého stupňa považoval za nesprávny z dôvodov uvedených v ust. § 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f/ a písm. h/ O.s.p., podľa ust. § 205 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. a podľa ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.

Žalobca uviedol, že podľa § 205 ods. 1 písm. b/ O.s.p. konanie prvostupňového súdu má inú vadu, ktorá mohla mať za následok neprávne rozhodnutie vo veci, čo odôvodnil nasledovne :

„V právnej veci prebehlo na prvostupňovom súde ústne pojednávanie dňa 20.03.2014, za účasti členiek senátu 1S Krajského súdu v Bratislave, ako sú uvedené v rozvrhu práce na rok 2014. Pojednávanie bolo odročené na vyhlásenie rozsudku dňa 27.03.2014. Ako sa uvádza v napadnutom rozsudku, rozhodoval o žalobe senát predsedníčky senátu JUDr. Nory Majerníkovej a členov senátu JUDr. Mariána Trenčana a JUDr. Renáty Janákovcej. Uvádzaný člen senátu, JUDr. Marián Trenčan sa konania zúčastnil iba na vyhlásenie rozsudku a ako uvádza žalobca, senát 1,5 hodiny čakal na uvádzaného člena senátu. Žalobca

mal za to, že konanie o jeho žalobe má inú vadu, ktorá mohla mať za následok neprávne rozhodnutie vo veci. Nakoľko jeho žaloba bola prerokovaná v rozpore s § 1 O.s.p. a nebola tak zabezpečená spravodlivá ochrana jeho práv a oprávnených záujmov.“

Žalobca zdôraznil, že „neúčast' v rozsudku uvádzaného člena senátu na ústnom pojednávaní, čakanie na jeho osobu iba za účelom vyhlásenia rozsudku nie je ústavne konformný spôsobom aplikácie rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave a naplnenie základného práva na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy SR) a spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1.“

Uviedol, že v inej veci Ústavný súd Slovenskej republiky (III. ÚS 16/00, I. ÚS 462/2011) aplikoval výrok ESĽP vo veci Delcourt vs. Belgisco, Seria A, č. 11 „Spravodlivosť má byť nielenže vykonávaná, ale musí sa aj javiť, že je vykonávaná. Podstatou je dôvera, ktorú musia súdy v demokratickej spoločnosti u verejnosti vzbudzovať.“ Prvoradým účelom základného práva na zákonného sudcu vyplývajúceho z čl. 48 ods. 1 Ústavy je zabrániť tomu, aby súd, ktorý má konkrétnu vec prerokovať a rozhodnúť bol obsadený spôsobom, ktorý by sa dal označiť za svojvoľný alebo za účelový (pozn. IV. ÚS 116/2011).

Žalobca, aj s poukazom na okolnosti vyhlásenia rozsudku, čakanie takmer 1,5 hodiny na vyhlásenie rozsudku, doručenie rozsudku sa uskutočnilo v rozpore § 156 ods. 2, a to po vyše mesiaci a prítomnosti na vyhlásení tretieho sudcu, ktorý hlasoval za napadnutý rozsudok (pomer hlasov 3:0) bez účasti na ústnom pojednávaní a oboznámení sa s prerokovanou vecou, považoval rozhodnutie súdu za účelové a svojvoľné.

Účelovosť a svojvoľnosť prvostupňového súdu odôvodňuje aj skutočnosť, že súd pri vyhlásení rozsudku mu v rozpore s § 156 ods. 2 O.s.p. nedoručil rozsudok ako prítomnému účastníkovi. V konaní prvostupňový súd zneužíva práva na jeho úkor a porušil jeho práva, právom chránené záujmy, aj v ďalej uvádzaných vadách konania.

Žalobca ďalej tvrdil, že rozhodnutia žalovaných sú nezákonné z dôvodu ich rozporu s § 18 ods. 3 správneho poriadku, § 19 ods. 2 správneho poriadku, § 58 až 66 stavebného zákona, § 47 ods. 2 a 3 správneho poriadku, zásadami legality podľa § 3 ods. 1 správneho poriadku a podľa § 3 ods. 2 správneho poriadku, čo žalobca považoval v súlade s ustálenou judikatúrou za zásadné argumenty pre nezákonnosť rozhodnutí správnych orgánov. Podľa neho sa krajský súd s uvádzanými dôvodmi nezákonnosti nevysporiadal. V tomto smere poukázal na skutočnosť, že rozpor a nezákonnosť napadnutých rozhodnutí s vyššie uvedenými ustanoveniami zákona podrobne a riadne odôvodnil na desiatich stranách žaloby a krajský súd odôvodnil rozsudok na 2 a 1 stranách (11,12 a časť 13), pričom uvedené zásadné argumenty v rozsudku neuviedol a ani sa s nimi nevysporiadal.

Žalobca poukázal na nezákonné konanie žalovaných. Stavebné úrady, ako správne orgány, nariadili odstrániť stavbu v zmysle ust. § 88a ods. 6 písm. a/ stavebného zákona z dôvodu nepredloženia žiadosti o dodatočné povolenie stavby a v zmysle ust. 88a ods. 2 stavebného zákona a nepredloženia dokladov v určenej lehote. Predmetné rozhodnutia sú podľa neho v rozpore so zákonom a tiež zdôraznil, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil. Žalobca nepovažoval tvrdenie súdu o nepovolenom realizovaní stavby za dostatočne preukázané. Preukázanie realizovania nepovolennej stavby je dostatočne spochybnené dôvodmi uvádzanými v texte odvolania i vo všetkých uskutočnených podaniach zo strany žalobcu, a preto žalobca uviedol, že považuje za potrebné opätovne preskúmať konanie žalovaných.

Podľa žalobcu súd vychádzal iba z rozhodnutí správnych orgánov a pri svojom rozhodovaní neprejavil žiadnu snahu o podrobné rozobratie žalobcom uvádzaných skutočností, ktoré spochybňovali zistenie úplného skutkového stavu na základe štátnych stavebných dohľadov. Opätovne poukázal na uznesenie najvyššieho súdu z 25.01.2012, sp. zn. 2Sžo/25/2011, v zmysle ktorého sa len Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd v správnom súdnictve môže obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a v celom rozsahu sa s ním stotožniť, avšak krajského súdu sa takéto konanie netýka a je povinný presvedčivo uvádzať v rozhodnutí úvahy, ktoré ho viedli k rozhodnutiu.

Žalobca považoval za nevyhnutné opakovane zdôrazniť, že z obsahu oznámenia o začatí konania o dodatočnom povolení stavby z vlastného podnetu, zo dňa 24.11.2011, bolo preukázané, že konanie bolo začaté a prebieha v rozpore s ustanoveniami § 18 ods. 3 správneho poriadku. Správny orgán

neupovedomil o začatí konania všetkých známych účastníkov konania, nakoľko neboli uvedení medzi subjektmi, ktorým sa doručuje oznámenie a z oznámenia ani nevyplýva, že účastníci boli upovedomení o začatí konania verejnou vyhláškou. V rozpore s ust. § 18 ods. 3 správneho poriadku ukladal správny orgán klientovi uviesť zoznam účastníkov stavebného konania, aj keď ho začal tento orgán z vlastného podnetu.

Ďalej žalobca poukázal na skutočnosť, že súd vo svojom rozsudku používa pojmy a okolnosti, ktoré nemal preukázané a odôvodnené v spojení so spisovým materiálom. Na str. 7 rozsudku sa uvádza: „že z dôvodu, že žalobca opakovane nepreberal zásielky Mestskej časti Bratislava - Ružinov, stavebný úrad na pletive z kari rohoží umiestnil dočasnú úradnú tabuľu s výzvou zo dňa 7.10.2011 a s rozhodnutím zo dňa 28.10.2011“. Žalobca tvrdil, že nevie z akých informácií súd vychádzal, keď uviedol, že stavebný úrad umiestnil dočasnú úradnú tabuľu na pletive z kari rohoží. Rovnako žalobca zdôraznil, že postup stavebného orgánu s umiestnením úradnej tabule nebol vykonaný v súlade so zákonom. V rozhodnutiach uvádzané tvrdenia žalovaných orgánov o nepredložení dokladov a nečinnosti žalobcu, považoval žalobca za nepravdivé a v rozpore so spisovým materiálom, nakoľko reagoval na oznámenie stavebného úradu zo dňa 24.11.2011. Podľa názoru žalobcu stavebný úrad bol povinný na základe jeho podania zo dňa 09.12.2011, ak sa domnieval, že na pozemku je nepovolená stavba, pokračovať v predmetnom konaní, a preskúmať súlad s verejným záujmom, tak ako mu to ukladá zákon, na podklade dokumentácie doručenej spolu s podaním zo dňa 31.08.2011.

Podľa vyjadrenia žalobcu krajský súd riadne neodôvodnil napadnutý rozsudok, t. j. nevyjadril sa ani k námietke nesúčinnosti a nečinnosti správnych orgánov.

Podľa žalobcu, nepresný pojem „prízemný skelet“, bez uvedenia konkrétnych stavebných úprav a častí stavby, ktoré podľa stavebného úradu mali byť vykonané na pozemku parc. č. 171/4 kat. úz. J., zakladá nevykonateľnosť predmetného rozhodnutia pre jeho neurčitosť. Z logického i gramatického výkladu podľa neho jednoznačne vyplýva, že plánovanú stavbu nemožno odstrániť.

Žalobca namietal aj spochybnenie doručovania výzvy stavebného úradu zo dňa 26.09.2011, s ktorou sa krajský súd nevysporiadal.

Podľa žalobcu je nepreskúmateľný rozsudok Krajského súdu v Bratislave, kde konštatoval, že žalobca preukázateľne realizoval novú stavbu a to nad rámec ohlásenej drobnej stavby. V tejto súvislosti žalobca poukázal na rozsudok najvyššieho súdu zo dňa 03.12.2013, sp. zn. 3Sžo/28/2013: Procesnému právu účastníka konania vznášať v žalobe námietky nezákonnosti voči postupu a rozhodnutiu správneho orgánu zodpovedá povinnosť správneho súdu preskúmať rozhodnutie správneho orgánu v rozsahu žalobných námietok, o vznesených námietkach rozhodnúť a pokiaľ ich nepovažoval za dôvodné, vysvetliť a vyložiť z akých dôvodov.

Podľa žalobcu rozsudok krajského súdu nie je v súlade so zákonom, nespĺňa predpoklady a požiadavky kladené na kvalitu súdnych rozhodnutí judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, Ústavného súdu SR, nevysporiadal sa s námietkami, čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Vzhľadom na vyššie uvedené žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací, napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie, alternatívne, aby prvostupňový rozsudok zmenil tak, že rozhodnutia správnych orgánov zruší a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie.

Žalobca uvedené odvolanie doplnil rozsiahlym podaním zo 16.05.2014, došlým na prvostupňový súd 20.05.2014, v ktorom podrobne poukázal na vady konania, ktorých sa dopustili správne orgány, ako aj prvostupňový súd.

III.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že sa stotožňuje s právnym názorom Krajského súdu v Bratislave uvedeným v rozsudku, ktorý uviedol, že rozhodnutie žalovaného, ako i konanie, ktoré mu predchádzalo, bolo realizované v súlade s príslušnými právnymi predpismi, žalovaný správny orgán sa riadne vysporiadal so všetkými dôvodmi uvedenými žalobcom v odvolaní, správne vyhodnotil skutkový a právny stav a vec správne právne posúdil. Súd nezistil žiadnu vadu, ktorá by mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, preto podanú žalobu bolo potrebné zamietnuť.

Žalovaný konštatoval, že súd sa dostatočne vecou zaoberal, dostatočne zistil skutkový stav veci a správne posúdil podstatné otázky sporu.

IV.

Do konania pribratí účastníci konania Ing. M. V., F. V. a T. V. sa v písomných vyjadreniach k odvolaniu žalobcu v plnom rozsahu stotožnili s argumentáciou žalobcu, uvedenou v rámci odvolania, ako aj doplnku k odvolaniu zo 16.05.2014.

V.

Do konania pribratá účastníčka konania Ing. F. O., v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu podrobne poukázala na nelegálny postup žalobcu v konaní pred správnymi orgánmi v preskúmvanej veci.

VI.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu podľa § 212 ods. 1 O.s.p., prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 a § 250ja ods. 2 O.s.p., a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, a to pre závažné procesné pochybenie.

Podľa čl. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaná, demokratický a právny štát.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu aj sudcu ustanoví zákon.

V správnom súdnictve preskúmvajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 O.s.p.).

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy (t. j. druhej hlavy piatej časti) sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona (§ 246c ods. 1 vety prvej O.s.p.).

Podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p., súd rozhodnutie zruší, len ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Úlohou prvostupňového súdu v predmetnej veci bolo postupom podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov) preskúmať zákonnosť postupu a horeoznačeného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Podľa ust. § 246b ods. 1 O.s.p., pri preskúmvaní rozhodnutí a postupov správnych orgánov súdy konajú a rozhodujú v senátoch zložených z predsedu a dvoch sudcov, ak nie je ustanovené inak.

Súčasťou práva na zákonného sudcu je aj zásada prideľovania súdnej agendy a určenia zloženia senátov na základe pravidiel, obsiahnutých v rozvrhu práce súdov. Medzi požiadavky, ktoré vyplývajú z rozvrhu práce z čl. 38 ods. Listiny, patrí aj predvídateľnosť a transparentnosť obsadenia súdu, vrátane zastupovania. Osoba sudcu v zložení senátu musí byť teda istá vopred, ako návrh na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia dôjde na súd.

Príslušný senát, určený rozvrhom práce súdu, môže prejednať a rozhodnúť vec v inom, ako určenom zložení iba vtedy, ak je absencia rozvrhom určených sudcov dôvodná. Za takú je treba považovať najmä vylúčenie sudcu z dôvodu zaujatosti a jeho odôvodnenú neprítomnosť (v dôsledku choroby, dovolenky, pracovnej cesty a pod.). Zastúpenie sudcov ako aj zloženie senátu sa musí riadiť vopred stanovenými pravidlami, určenými rozvrhom práce.

S poukazom na obsah odvolania, senát odvolacieho súdu považoval za potrebné sa prioritne vysporiadať s odvolacím dôvodom žalobcu uplatneným v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. b/ O.s.p., podľa ktorého odvolanie odôvodnil tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Žalobca vadu konania pred prvostupňovým súdom videl v neúčasti v rozsudku uvádzaného člena senátu JUDr. Mariána Trenčana na ústnom pojednávaní uskutočnenom dňa 20.03.2014, ktorý sa zúčastnil po 1,5 hodinovom čakaní len na vyhlásení rozsudku dňa 27.03.2014.

Senát odvolacieho súdu sa podrobne oboznámil s predloženým spisom prvostupňového súdu a zo zápisnice o vyhlásení rozhodnutia z 27.03.2014 zistil, že v predmetnej veci bol vyhlásený rozsudok, pričom senát už nebol v pôvodnom zložení ako na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo dňa 20.03.2015, ale namiesto členky senátu JUDr. Valašíkovej, PhD. bol v senáte prítomný JUDr. Trenčan.

Na tomto mieste považuje odvolací súd za potrebné zdôrazniť, že z podkladov súdneho spisu nie je zrejmé, z akého dôvodu nebol rozsudok v predmetnej veci vyhlásený v pôvodnom zložení senátu, ktorým bola vec prejednaná, t. j. z akého dôvodu došlo k zmene v zložení senátu. Za tohto stavu vo veci treba prisvedčiť žalobcovi, že uvedený postup súdu v ňom mohol oprávnené vzbudiť pochybnosti, či vo veci rozhodoval zákonný sudca. Nepreskúmateľnosť postupu súdu má za následok vydanie nezákonného rozhodnutia.

Senát odvolacieho súdu zároveň považuje za potrebné uviesť, že aj v prípade, ak by sa preukázalo, že senát bol obsadený zákonne v súlade s rozvrhom práce - predstavujúcim základný interný prostriedok rozdelenia súdnej agendy medzi jednotlivých sudcov - postup prvostupňového súdu v posudzovanej veci by nebolo možné akceptovať. Za účelom dodržania zásady spravodlivého procesu by totiž v novom zložení senátu bolo povinnosťou oboznámiť doterajší priebeh konania vo veci, opätovne vec prejednať a len potom rozhodnúť, čo prvostupňový súd neučinil.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom možno vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorým účastníkovi konania znemožnil realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto musel napadnutý rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.), a to bez toho, aby sa zaoberal hmotnoprávnou stránkou odvolania.

V ďalšom konaní bude povinnosťou prvostupňového súdu postupovať zákonným spôsobom, prejednať

vec v medziach podanej žaloby, dôsledne sa vysporiadať so všetkými námietkami žalobcu, znovu o nej rozhodnúť a svoje rozhodnutie aj riadne a presvedčivo odôvodniť.

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne o náhrade trov konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvej O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.